4. Soubor instrukcí procesorů Pentium. Celočíselné instrukce.

Instrukční soubor procesorů Pentium:

- Celočíselné instrukce
  - přenosové instrukce
  - instrukce binární aritmetiky
  - instrukce pro předávání řízení
  - instrukce pro ovládání příznaků
  - instrukce pro práci se segmentovými registry
  - logické instrukce
  - instrukce posuvů a rotací
  - instrukce pro práci s bity a slabikami
  - řetězové instrukce
  - instrukce dekadické aritmetiky
- FPU instrukce
- MMX, SSE, AVX instrukce ...
- Systémové instrukce

Celočíselné instrukce

Tučně jsou označeny důležité instrukce Normálně jsou označeny užitečné instrukce Červeně jsou označeny instrukce, které nebudeme v IAS používat

Přenosové instrukce (nemění příznaky)

- **MOV**
- PUSH
- POP
- PUSHA/PUSHAD
- POPA/POPAD
- CBW/CWDE
- CWD/CDQ
- XCHG
- IN
- OUT
- CMOVcc
- MOVSX
- MOVZX
- BSWAP
- XADD
- CMPXCHG
- CMPXCHG8B

MOV

(Move Source to Destination)

		▼	
88 /r	MOV r/m8,r8	1 0 0 0 1 0 0 0 mod /1	r/m
89 /r	MOV r/m16,r16	1 0 0 0 1 0 0 1 mod /1	r r/m
89 /r	MOV r/m32,r32	1 0 0 0 1 0 0 1 mod /r	r/m
		#	

Příklady:

mov al,bl	88D8	[1000 1000 11 011 000]
mov sp,bp	89EC	
mov [alpha],cl	880E+d16	d16 = offset of alpha
mov [bx],al	8807	
mov dx,sp	89E2	
mov [beta],bp	892E+d16	d16 = offset of beta
mov [bp+si+10],bx	895A+d8	d8 = 0AH
mov ecx,edi	66 89F9	66 = prefix
mov [gamma],ebx	66 891E+d16	d16 = offset of gamma
mov [di+gamma+20],ecx	66 898D+d16	d16 = offset of gamma + 20

(Move Source to Destination)

8A/r	MOV	r8,r/m8
8B /r	MOV	r16,r/m16
8B /r	MOV	r32,r/m32

1	0	0	0	1	0	1	0	mod	/r	r/m
1	0	0	0	1	0	1	1	m o d	/r	r/m
1	0	0	0	1	0	1	1	m o d	/r	r/m

mov al,bl	8AC3	[1000 1010 11 000 011]
mov cl,[alpha]	8A0E+d16	d16 = offset of alpha
mov dl,[bx]	8A17	
mov bp, [beta]	8B2E+d16	d16 = offset of beta
mov ax,[bp+si+10]	8B42+d8	d8 = 0AH
mov ebx,[gamma]	66 8B1E+d16	d16 = offset of gamma
mov ecx,[di+gamma+20]	66 8B8D+d16	d16 = offset of gamma + 20
mov ecx,[gamma+di+20]	66 8B8D+d16	d16 = offset of gamma + 20

(Move Source to Destination)

8C/sreg MOV r/m16,sreg

1 0 0 0 1 1 0	mod	/sreg r/m	1
---------------	-----	-----------	---

 Segmentový registr:
 ES
 CS
 SS
 DS
 FS
 GS

 sreg:
 000
 001
 010
 011
 100
 101

Příklady:

mov cx,ds 8CD9
mov [alpha],cs 8C0E+d16 d16 = offset of alpha
mov [bx+si+330],gs 8CA8+d16 d16 = 014AH
8CA84A01 takto je to v paměti!

(Move Source to Destination)

8E/sreg MOV sreg,r/m16

1	0 0	0	1	1	1	0	mod	/sreg	r/m
---	-----	---	---	---	---	---	-----	-------	-----

!!! sreg nesmí být CS registr !!!

Segmentový registr: ES CS SS DS FS GS

sreg: 000 001 010 011 100 101

Příklady:

mov es,ax 8EC0

mov fs, [bp+si+10] 8E62+d8 d8 = 0AH

mov ss,[beta+di+20] 8E95+d16 d16 = offset of beta + 20

(Move Source to Destination)

A0	MOV	AL,moffs8
A1	MOV	AX,moffs16
A 1	MOV	EAX,moffs32

1	0	1	0	0	0	0	0	displacement – 16 bitů
1	0	1	0	0	0	0	1	displacement – 16 bitů
1	0	1	0	0	0	0	1	displacement – 16 bitů

Pozn.: moffs (memory offset) vyjadřuje skutečnost, že v instrukci je přímo EA, tj. přímo 16ti bitový displacement bez slabiky r/m. Číslo 8, 16, nebo 32 označuje velikost operandu, který se z paměti přenese do střádače.

mov al,[alpha]	A0+d16	d16 = offset of alpha
mov ax,[beta]	A1+d16	d16 = offset of beta
mov eax,[gamma]	66A1+d16	d16 = offset of gamma
mov al,[alpha+15]	A0+d16	d16 = offset of alpha + 15

(Move Source to Destination)

A2	MOV	moffs8,AL
A3	MOV	moffs16,AX
A3	MOV	moffs32,EAX

1	0	1	0	0	0	1	0	displacement - 16 bitů
1	0	1	0	0	0	1	1	displacement – 16 bitů
1	0	1	0	0	0	1	1	displacement – 16 bitů

Pozn.: moffs (memory offset) vyjadřuje skutečnost, že v instrukci je přímo EA, tj. přímo 16ti bitový displacement bez slabiky r/m. Číslo 8, 16, nebo 32 označuje velikost operandu, který se z paměti přenese do střádače.

mov [alpha],al	A2+d16	d16 = offset of alpha
mov [beta+330],ax	A3+d16	d16 = offset of beta + 330
mov [gamma],eax	66A3+d16	d16 = offset of gamma

(Move Source to Destination)

B0+r	MOV	r8,imm8
B8+r	MOV	r16,imm16
B8+r	MOV	r32,imm32

1	0	1	1	0	- r -	immediate – 8bitů
1	0	1	1	1	- r -	immediate – 16bitů
1	0	1	1	1	- r -	immediate – 32 bitů

mov al,12	B0+i8	i8 = 0CH
mov bx,254	BB+i16	i16 = 00FEH
mov bx,-15	BB+i16	i16 = 0FFF1H
	BBF1FF	takto je to v paměti!
mov ebp,1000	66BD+d32	d32 = 000003E8H
	66BDE8030000	takto je to v paměti!
mov bp,alpha	BD+d16	d16 = offset of alpha
mov eax,beta+20	66B8+d32	d32 = offset of beta + 20

1 00

(Move Source to Destination)

C6 /0 MOV r/m8,imm8

1 1 0 0 0 1 1 0 mod 0	0 0 r/m	immediate i8
-----------------------	---------	--------------

		1	1	0 (	0 0	1	1	0	mod	0 0	0	r/m	displacement d8	immediate i8
--	--	---	---	-----	-----	---	---	---	-----	-----	---	-----	-----------------	--------------

]	1 1 0 0 0 1 1 0	mod 0	0 0 0	r/m	displacement high	displacement low	immediate - i8
---	-----------------	-------	-------	-----	-------------------	------------------	----------------

mov cl,20	C6C1+18	18 = 14H
mov byte [bx+si],15	C600+i8	i8 = 0FH
mov byte $[bx+si+20]$,-13	C640+d8+i8	d8 = 14H i8 = F3H
	C64014F3	takto je to v paměti!
mov byte [alpha],30	C606+d16+i8	d16 = offset of alpha

$$i8 = 1EH$$

(Move Source to Destination)

C7 /0 C7 /0			V r/n V r/n				
1 1 0 0 0	1 1 1	mod	0 0 0	r/m	immediate i16/i32	_	
1 1 0 0 0	1 1 1	mod	0 0 0	r/m	displacement d8	immediate – i16/i32	2
1 1 0 0 0	1 1 1	mod	0 0 0	r/m	displacement high	displacement low	immediate i16/i32

mov word [alpha],-150	C706+d16+i16	d16 = offset of alpha, i16 = FF6AH
mov word [bx+di],100	C701+i16	i16 = 0064H
	C7016400	takto je to v paměti!
mov word [bx+di+20],100	C741+d8+i16	d8 = 14H, i16 = 0064H
	C741146400	takto je to v paměti!
mov word [alpha],beta	C706+d16+i16	d16 = offset of alpha,
		i16 = offset of beta

(Move Source to Destination)

C7 /0 MOV r/m16,imm16

C7 /0 MOV r/m32,imm32

mov dword [alpha],-150	66C706+d16+i32	d16 = offset of alpha,
		i32 = FFFFFF6AH
mov dword [bx+di],100	66C701+i132	i32 = 00000064H
	66C70164000000	takto je to v paměti!
mov dword [bx+di+20],100	66C741+d8+i32	d8 = 14H, i32 = 00000064H
	66C7411464000000	takto je to v paměti!
mov dword [alpha],beta	66C706+d16+i32	d16 = offset of alpha,
		i32 = offset of beta

(Move Source to Destination)

Stručný přehled jednotlivých možností:

```
1. MOV reg,reg ... reg ~ registr
```

- 2. MOV reg,mem ... mem ~ paměťový operand
- 3. MOV mem,reg
- 4. MOV reg16,sreg ... sreg ~ segmentový registr
- 5. MOV sreg,reg16 ... reg16 ~ 16bitový registr, sreg nesmí být CS
- 6. MOV sreg,mem16 ...!!!! Cílovým sreg nesmí být CS registr!!!
- 7. MOV reg,imm ... imm značí přímý operand
- 8. MOV mem,imm

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

mov ax,cx

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

mov sp,dx

i i		
AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

mov bl,dh

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

mov [beta],dh

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

mov [beta],dx

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

FFFF
FFFE
FFFD
•••
alpha+1
alpha
•••
beta+1
beta
•••
0001
0000

mov di,[alpha]

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

10010011	FFFF
00100000	FFFE
11100011	FFFD
•••	•••
10101010	alpha+1
01010101	alpha
•••	•••
10011100	beta+1
00101101	beta
	•••
11110111	0001
00011110	0000

mov dl,[bx]

AX	10010011	00111001
BX	11111111	11111101
CX	11110111	00011100
DX	00011110	10000001
SI	11000110	11011011
DI	00110110	11110000
BP	00111100	00100110
SP	00000111	10111011

10010011	FFFF
00100000	FFFE
11100011	FFFD
•••	•••
10101010	alpha+1
01010101	alpha
•••	•••
10011100	beta+1
00101101	beta
•••	•••
11110111	0001
00011110	0000

XCHG

XCHG dest,src

(Exchange Register/Memory with Register)

90+r	XCHG AX,r16	(XCHG EAX,r32)
90+r	XCHG r16,AX	(XCHG r32,EAX)
86 /r	XCHG r/m8,r8	
86 /r	XCHG r8,r/m8	
87 /r	XCHG r/m16,r16	(XCHG r/m32,r32)
87 /r	XCHG r16,r/m16	(XCHG r32,r/m32)

Příklady použití instrukce XCHG

```
xchg bl,cl
xchg [alpha],al
xchg al,[alpha]
```

```
xchg dx,sixchg ax,[beta]xchg [beta],si
```

xchg eax,ebx

XCHG dest,src

(Exchange Register/Memory with Register)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. XCHG reg,reg

... reg značí registr

2. XCHG reg,mem

... mem značí paměťový operand

3. XCHG mem,reg

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

zdroj

00111010

cíl

10000001

PUSH, POP

PUSH src

(Push onto Stack)

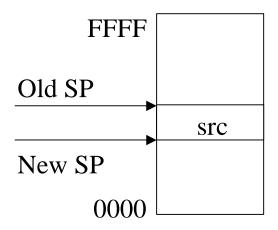
FF /6	PUSH r/m16
50+r	PUSH r16
6A	PUSH imm8
68	PUSH imm16
0E	PUSH CS
16	PUSH SS
1E	PUSH DS
06	PUSH ES
0F A0	PUSH FS
0F A8	PUSH GS

V případě imm8 se operand před uložením do paměti znaménkově rozšíří na 16 nebo 32 bitů!

(PUSH r/m32)

(PUSH r32)

(PUSH imm32)

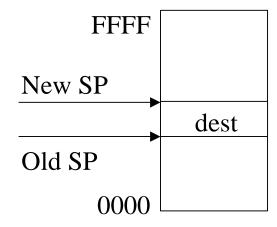

POP dest

(Pop a Value from the Stack)

8F /0	POP m16
58+r	POP r16
1F	POP DS
07	POP ES
17	POP SS
0F A1	POP FS
0F A9	POP GS

(POP m32) (POP r32)

Příklady použití instrukcí PUSH a POP

```
push cxpush word [beta]push word beta
```

push byte 5 6A05 push word 5 680500 do paměti se uloží 0005H do paměti se uloží 0005H

push cs

pop ds
pop bp
pop word [gamma]
pop dword [beta]

PUSH src POP dest (Push onto Stack)(Pop a Value from the Stack)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. PUSH reg ... reg16/reg32 (ukládá se na 16/32 bitů)

2. PUSH mem ... mem16/m32 (ukládá se na 16/32 bitů)

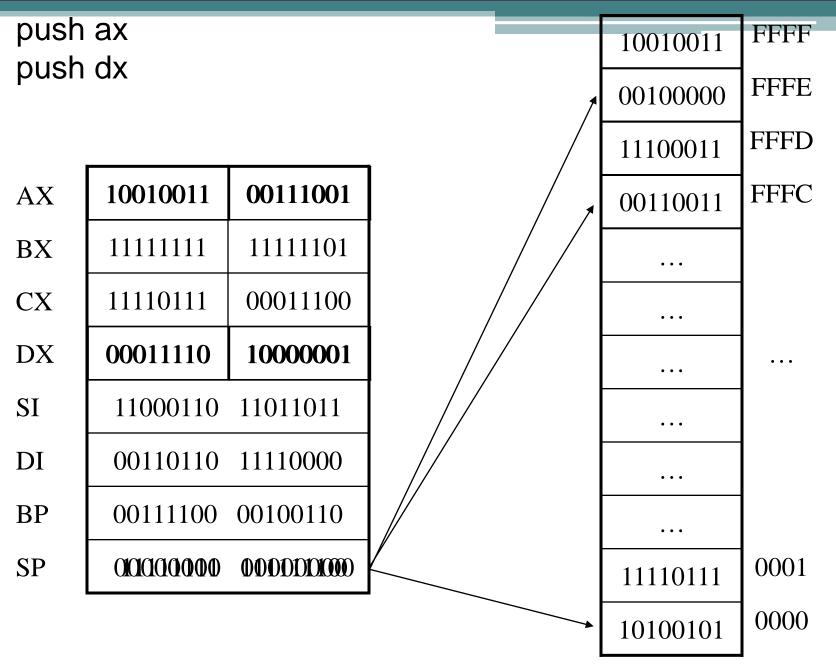
3. PUSH sreg (ukládá se na 16 bitů)

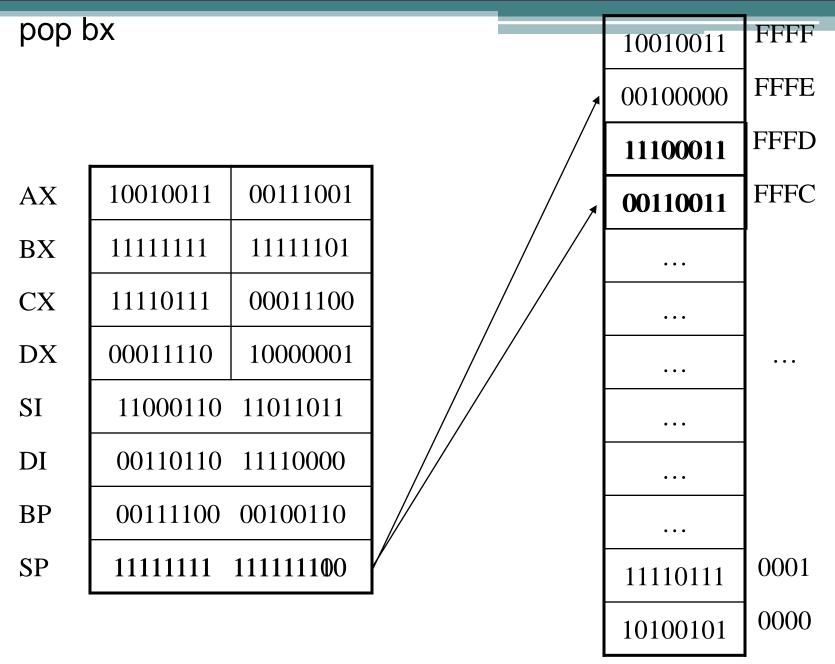
4. PUSH imm ... imm8/16/32 (ukládá se na 16/32 bitů!)

1. POP reg ... reg16, nebo reg32

2. POP mem ... mem16, nebo m32

3. POP sreg ... sreg nesmí být registr CS !!!

PUSHA, POPA

PUSHA/PUSHAD (Push All General-Purpose Registers)

60 PUSHA push AX, CX, DX, BX, original SP, BP, SI, and DI

push EAX, ECX, EDX, EBX, original ESP, EBP, ESI, and EDI

POPA/POPAD

(Pop All General-Purpose Registers)

61 POPA pop DI, SI, BP, -, BX, DX, CX, and AX pop EDI, ESI, EBP, -, EBX, EDX, ECX, and EAX

CBW/CWDE, CWD/CDQ

CBW/CWDE

(Convert Byte to Word / Convert Word to Doubleword

98 CBW

98

CWDE

sign-extend of $AL \rightarrow AX$ sign-extend of $AX \rightarrow EAX$

CWD/CDQ

(Convert Word to Doubleword / Convert Doubleword to Quadword)

99 CWD

99

CDQ

sign-extend of $AX \rightarrow DX:AX$ sign-extend of $EAX \rightarrow EDX:EAX$ cbw

ax

00000000	00111001
----------	----------

cbw

ax

10111001

IN, OUT

IN src		(Input from Port)
E4 i8	IN AL, imm8	input byte from imm8 I/O port address into AL
E5 i8	IN AX, imm8	input byte from imm8 I/O port address into AX
E5 i8	IN EAX, imm8	input byte from imm8 I/O port address into EAX
EC	IN AL,DX	input byte from I/O port address in DX into AL
ED	IN AX,DX	input word from I/O port address in DX into AX
ED	IN EAX,DX	input doubleword from I/O port address in DX into EAX

OUT dest		(Output to Port)	
E6 i8	OUT imm8, AL	output byte in AL to I/O port address imm8	
E7 i8	OUT imm8, AX	output word in AX to I/O port address imm8	
E7 i8	OUT imm8, EAX	output doubleword in EAX to I/O port address imm8	
EE	OUT DX, AL	output byte in AL to I/O port address in DX	
EF	OUT DX, AX	output word in AX to I/O port address in DX	
EF	OUT DX, EAX	output doubleword in EAX to I/O port address in DX	

CMOV

CMOVcc dest,src (Conditional Move Words or Doublewords)

0F 47 /r	CMOVA r,r/m	move if above (CF=0 and ZF=0)
0F 43 /r	CMOVAE r,r/m	move if above or equal (CF=0)
0F 42/r	CMOVB r,r/m	move if below (CF=1)
0F 46/r	CMOVBE r,r/m	move if below or equal (CF=1 or ZF=1)
0F 42/r	CMOVC r,r/m	move if carry (CF=1)
0F 44/r	CMOVE r,r/m	move if equal (ZF=1)
0F 4F/r	CMOVG r,r/m	move if greater (ZF=0 and SF=OF)
0F 4D/r	CMOVGE r,r/m	move if greater or equal (SF=OF)
0F 4C/r	CMOVL r,r/m	move if less (SF<>OF)
0F 4E/r	CMOVLE r,r/m	move if less or equal (ZF=1 or SF<>OF)
0F46/r	CMOVNA r,r/m	move if not above (CF=1 or ZF=1)
0F 42/r	CMOVNAE r,r/m	move if not above or equal (CF=1)
0F 43/r	CMOVNB r,r/m	move if not below (CF=0)
0F 47 / r	CMOVNBE r,r/m	move if not below or equal (CF=0 and ZF=0)

0F 43 /r	CMOVNC r,r/m	move if not carry (CF=0)
0F 45 / r	CMOVNE r,r/m	move if not equal (ZF=0)
0F 4E/r	CMOVNG r,r/m	move if not greater (ZF=1 or SF<>OF)
0F 4C/r	CMOVNGE r,r/m	move if not greater or equal (SF<>OF)
0F 4D/r	CMOVNL r,r/m	move if not less (SF=OF)
0F 4F/r	CMOVNLE r,r/m	move if not less or equal (ZF=0 and SF=OF)
0F 41/r	CMOVNO r,r/mmove	if not overflow (OF=0)
0F 4B/r	CMOVNP r,r/m	move if not parity (PF=0)
0F 49/r	CMOVNS r,r/m	move if not sign (SF=0)
0F 45/r	CMOVNZ r,r/m	move if not zero (ZF=0)
0F 40/r	CMOVO r,r/m	move if overflow (OF=1)
0F 4A/r	CMOVP r,r/m	move if parity (PF=1)
0F 4A/r	CMOVPE r,r/m	move if parity even (PF=1)
0F 4B/r	CMOVPO r,r/m	move if parity odd (PF=0)
0F48/r	CMOVS r,r/m	move if sign (SF=1)
0F 44/r	CMOVZ r,r/m	move if zero (ZF=1)

MOVSX, MOVZX

MOVSX dest,src (Move with Sign Extension, 386)

0F BE /r	MOVSX r16,r/m8	move byte to word with sign
		extension
OF BE /r	MOVSX r32,r/m8	move byte to doubleword, sign
		extension
0FBF/r	MOVSX r32,r/m16	move word to doubleword, sign
		extension

MOVZX dest,src (Move with Zero Extension, 386)

0F B6 /r	MOVZX r16,r/m8	move byte to word with zero
		extension
0F B6/r	MOVZX r32,r/m8	move byte to doubleword, zero
		extension
0F B7 /r	MOVZX r32,r/m16	move word to doubleword, zero
		extension

BSWAP, XADD, CMPXCHG, CMPXCHG8B

BSWAP r32

(Byte Swap, i486^{TM})

0F C8+r

BSWAP r32

reverses bytes of r32 register

XADD dest,src (Exchange and Add, i486^{TM})

0F C0 /r XADD r/m8,r8

0F C1 /r XADD r/m16,r16 (XADD r/m32,r32)

 $src + dest \rightarrow temp$ $dest \rightarrow src$ $temp \rightarrow dest$

```
CMPXCHG dest,srcr (Compare and Exchange, i486™)
```

```
0F B0 /r
             CMPXCHG r/m8,r8
0F B1 /r
             CMPXCHG r/m16,r16 (CMPXCHG r/m32,r32)
if accumulator = dest then begin
  1 \rightarrow ZF
  src \rightarrow dest
end
else begin
  0 \rightarrow ZF
  dest \rightarrow accumulator
end;
```

CMPXCHG8B m64

(Compare and Exchange 8 Bytes, Pentium®)

OF C7 /1 CMPXCHG8B m64

```
if EDX:EAX = dest then begin

1 \rightarrow ZF

ECX:EBX \rightarrow dest

end

else begin

0 \rightarrow ZF

dest \rightarrow EDX:EAX

end;
```

Instrukce binární aritmetiky (mění příznaky!)

- ADD
- ADC
- SUB
- SBB
- IMUL
- MUL
- IDIV
- DIV
- INC
- DEC
- NEG
- CMP

ADD, ADC, SUB, SBB

*

```
ADD dest, src
                                 (Integer Add)
04 i8
           ADD AL, imm8
           ADD AX, imm16
05 i8
                                 (ADD EAX, imm32)
80 /0 i8
           ADD r/m8,imm8
81 /0 i8
           ADD r/m16,imm16
                                (ADD r/m32,imm32)
83 /0 i8
                                                       *
           ADD r/m16,imm8
                                 (ADD r/m32,imm8)
00 / r
           ADD r/m8,r8
01/r
           ADD r/m16,r16
                                 (ADD r/m32,r32)
02 / r
           ADD r8,r/m8
           ADD r16,r/m16
                                 (ADD r32, r/m32)
03/r
dest + src \rightarrow dest
```

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF (podle výsledku).

 $dest + (sign-extend of src) \rightarrow dest$

ADC dest,src

(Add with Carry)

```
ADC AL, imm8
14 i8
          ADC AX, imm16
15 i8
                               (ADC EAX, imm32)
80/2i8
          ADC r/m8, imm8
81/2i8
          ADC r/m16,imm16
                               (ADC r/m32,imm32)
83/2 i8
                               (ADC r/m32,imm8)
          ADC r/m16,imm8
                                                    *
          ADC r/m8,r8
10/r
11/r
          ADC r/m16,r16
                               (ADC r/m32,r32)
          ADC r8,r/m8
12/r
13/r
          ADC r16,r/m16
                               (ADC r32, r/m32)
```

 $dest + src + CF \rightarrow dest$ $dest + (sign-extend of src) + CF \rightarrow dest$ *

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF (podle výsledku).

*

SUB dest,src

(Subtract)

2C i8	SUB AL, imm8		
2D i8	SUB AX, imm16	(SUB EAX, imm32)	
80 /5 i8	SUB r/m8, imm8		
81 /5 i8	SUB r/m16,imm16	(SUB r/m32,imm32)	
83 /5 i8	SUB r/m16,imm8	(SUB r/m32,imm8)	*
28 /r	SUB r/m8,r8		
29 /r	SUB r/m16,r16	(SUB r/m32,r32)	
2A/r	SUB r8,r/m8		
2B /r	SUB r16,r/m16	(SUB r32,r/m32)	

 $dest - src \rightarrow dest$

 $dest - (sign-extend of src) \rightarrow dest$

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF (podle výsledku).

*

SBB dest, src (Subtract with Borrow) 1C i8 SBB AL, imm8 SBB AX, imm16 (SBB EAX, imm32) 1D i8 80/3 i8 SBB r/m8, imm8 81 /3 i8 SBB r/m16,imm16 (SBB r/m32,imm32) 83 /3 i8 SBB r/m16,imm8 (SBB r/m32,imm8)* 18/rSBB r/m8,r8SBB r/m16,r16 19/r(SBB r/m32,r32)1A/rSBB r8,r/m8 1B/rSBB r16,r/m16 (SBB r32, r/m32) $dest - (src + CF) \rightarrow dest$

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF (podle výsledku).

 $dest - (sign-extend of src + CF) \rightarrow dest$

Příklady použití instrukcí ADD (totéž platí pro ADC, SUB, SBB):

```
add al,45
adc ax,-542
add eax,2000
add [alpha], byte 8
add byte [alpha],8
add word [beta], -798
add dword [gamma], -1
add al,bl
add [beta],cx
add di,cx
add sp,[beta]
add ebp,esi
add [gamma],eax
```

ADD dest,src (Integer Add)

ADC dest,src (Add with Carry)

SUB dest,src (Subtract)

SBB dest,src (Subtract with Borrow)

Stručný přehled jednotlivých možností:

- 1. ADD/ADC/SUB/SBB reg,reg
- 2. ADD/ADC/SUB/SBB reg,mem
- 3. ADD/ADC/SUB/SBB mem,reg
- 4. ADD/ADC/SUB/SBB reg,imm
- 5. ADD/ADC/SUB/SBB mem,imm

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

+ ±

57

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0 0 1 1 1 0 0 1

BL 0 0 0 0 1 1 0 1

AL

0 1 0 0 0 1 1 0

13 | 13

57

70 | 70

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	Ø	1	Ø	Ø

adc al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

 $AL \mid 0 \mid 0$

0 0 1 1 1 0 0 1

57 | 57

BL

0 0 0 0 1 1 0 1

13 | 13

AL

0 1 0 0 0 1 1 0

70 | 70

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	Ø	Å	Ø	0

adc al,bl

+ ±

57

57

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0 0 1 1 1 0 0 1

BL 0 0 0 0 1 1 0 1

0 0 0 0 1 1 0 1 13 13

AL

0 1 0 0 0 1 1 1

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Q	Q	*	*	0

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0 1 1 1 1 0 1 0

122 | 122

BL

0 1 0 0 1 1 0 1

77 | 77

AL

1 1 0 0 0 1 1 1

199 | -57

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
1	*	Ø	x	Ø	Ø

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 1 1 1 1 1 1 1

255 -1

BL

1 1 1 1 1 0 1

253 | -3

AL

1 1 1 1 1 0 0

252 -4

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	*	Ø	*	*	Å

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 1 1 1 1 1 1 1

255 -1

BL

0 0 0 0 0 0 0 1

-

AL

0 0 0 0 0 0 0 0

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	1	1	1	1

sub al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

 $AL \mid 0$

0 0 1 1 1 0 0 1

57 | 57

BL

0 0 0 0 1 1 0 1

13 | 13

AL

0 0 1 0 1 1 0 0

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	Ø	*	Ø	®

sbb al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0

0 0 1 1 1 0 0 1

57 57

BL

0 0 0 0 1 1 0 1

13 | 13

AL

0 0 1 0 1 1 0 0

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	Ø	1	Ø	0

sbb al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL

0 0 1 1 1 0 0 1

57 | 57

BL

0 0 0 0 1 1 0 1

13 | 13

AL

0 0 1 0 1 0 1 1

43 | 43

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Q	Q	*	*	0

sub al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0 1 1 1 1 0 1 0

122 | 122

BL | 1 0 1 1 0 0 1 1

179 -77

AL

1 1 0 0 0 1 1 1

199 | -57

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
1	1	Ø	Ø	Ø	1

sub al,bl

+ ±

+ čísla bez znaménka

± čísla se znaménkem

AL 0 0 0 0 0 0 0 1

0 0 0 0 0 0 1

BL 0 0 0 0 0 0 0 1

1 | 1

AL 0 0 0 0 0 0 0 0

O	F	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø		Ø	k	Ø	*	Ø

Struktura programu v NASM (v IAS)

```
%include "rw32.inc"
[segment .data use32]
    ; data
[segment .code use32]
proloque
    ; program
epilogue
```

Soubor **rw32.inc**, který se vloží do uživatelského programu direktivou **%include**, obsahuje definici maker **prologue** a **epilogue** a funkce pro čtení z klávesnice a výpis na obrazovku.

Čtení z klávesnice:

ReadChar znak do AL

ReadUInt8 bezznaménkové 8bitové číslo do AL

ReadInt8 znaménkové 8bitové číslo do AL

ReadUInt16 bezznaménkové 16bitové číslo do AX

ReadInt16 znaménkové 16bitové číslo do AX

ReadUInt32 bezznaménkové 32bitové číslo do EAX

ReadInt32 znaménkové 32bitové číslo do EAX

ReadFloat reálné 32bitové číslo do EAX

ReadDouble reálné 64bitové číslo do ST0 (FPU)

ReadString řetěz znaků na adresu předem uloženou v

EDI, maximální počet znaků je v registru

Příklad volání: EBX, řetězec je ukončen nulou (hodnota 0)

call ReadUInt8
mov edi, muj_skvely_retezec
mov ebx,10

call ReadString

Výpis na obrazovku:

WriteChar znak z AL

WriteNewLine vypíše konec řádku (odskočí na další řádek)

WriteBin8 8bitové číslo z AL v binární formě

WriteUInt8 bezznaménkové 8bitové číslo z AL

WriteInt8 znaménkové 8bitové číslo z AL

WriteBin16 16bitové číslo z AX v binární formě

WriteUInt16 bezznaménkové 16bitové číslo z AX

WriteInt16 znaménkové 16bitové číslo z AX

WriteBin32 32bitové číslo z EAX v binární formě

WriteUInt32 bezznaménkové 32bitové číslo z EAX

WriteInt32 znaménkové 32bitové číslo z EAX

WriteString řetěz znaků z paměti počínaje adresou,

která je uložena v ESI

WriteFlags obsah příznakového registru

WriteFloat reálné 32bitové číslo z EAX

WriteDouble reálné 64bitové číslo z ST(0)

Některé direktivy použitelné v datovém segmentu:

```
[jméno[:]] db imm8[,imm8[,...]]
[jméno[:]] db 'řetěz znaků'
[jméno[:]] dw imm16[,imm16[,...]]
[jméno[:]] dd imm32[,imm32[,...]]
[jméno[:]] resb n
[jméno[:]] resw n
[jméno[:]] resd n
```

Příklady:

alfa db 20 beta dw -28, 198 pole resb 500 zprava db 'Vse OK' Příklad programu (přičte desítku k zadanému bezznaménkovému číslu bez kontroly přetečení a nové číslo zobrazí):

```
%include "rw.asm"
segment code
prologue

call ReadUInt8
call WriteNewLine
add al,10
call WriteUInt8
call WriteNewLine
epilogue
```

IMUL, MUL, IDIV, DIV

MUL

(Unsigned Multiply)

F6 /4	MUL r/m8	$AL * r/m8 \rightarrow AX$
F7 /4	MUL r/m16	$AX * r/m16 \rightarrow DX:AX$
F7 /4	MUL r/m32	$EAX * r/m32 \rightarrow EDX:EAX$

Pokud lze součin uložit do paměťového prostoru daného velikostí implicitního operandu (AL, AX, EAX), tak $(0 \to CF, 0 \to OF)$, jinak $(1 \to CF, 1 \to OF)$. Hodnoty příznaků SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

mul bl	mul byte [bx]
mul dx	mul word [bx+di+65]
mul ebx	mul dword [gamma]

MUL src

(Unsigned Multiply)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. MUL reg

... 8/16/32

2. MUL mem

... 8/16/32

IMUL

(Signed Multiply)

F6 /5 IMUL r/m8 $AL * r/m8 \rightarrow AX$ F7 /5 IMUL r/m16 $AX * r/m16 \rightarrow DX:AX$ F7 /5 IMUL r/m32 $EAX * r/m32 \rightarrow EDX:EAX$

Pokud lze součin uložit do paměťového prostoru daného velikostí implicitního operandu (AL, AX, EAX), tak $(0 \to CF, 0 \to OF)$, jinak $(1 \to CF, 1 \to OF)$. Hodnoty příznaků SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

imul bl imul byte [bx]
imul dx imul word [beta]
imul ebx imul dword [bx+si+5]

IMUL

(Signed Multiply)

```
0F AF /r IMUL r16,r/m16 r16 * r/m16 \rightarrow r16
0F AF /r IMUL r32,r/m32 r32 * r/m32 \rightarrow r32
```

Pokud lze součin uložit do paměťového prostoru daného velikostí cílového operandu, tak $(0 \to CF, 0 \to OF)$, jinak $(1 \to CF, 1 \to OF)$. Hodnoty příznaků SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

imul bx,dx
imul dx,word [beta]
imul ebx,ecx
imul eax,dword [gamma+bx]

IMUL

(Signed Multiply)

6B /r i8	IMUL r16,r/m16,imm8	$r/m16 * sign-ext. imm8 \rightarrow r16$
6B /r i8	IMUL r32,r/m32,imm8	$r/m32 * sign-ext. imm8 \rightarrow r32$
6B /r i8	IMUL r16,imm8	$r16 * sign-ext. imm8 \rightarrow r16$
6B /r i8	IMUL r32,imm8	$r32 * sign-ext. imm8 \rightarrow r32$

Pokud lze součin uložit do paměťového prostoru daného velikostí cílového operandu, tak $(0 \to CF, 0 \to OF)$, jinak $(1 \to CF, 1 \to OF)$. Hodnoty příznaků SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

imul bx,ax, byte 5 imul ecx,edx, byte 10 imul cx, byte 10 imul edx, byte 10

IMUL		(Signed Multiply)
69 /r i8	IMUL r16,r/m16,imm16	$r/m16 * imm16 \rightarrow r16$
69 /r i8	IMUL r32,r/m32,imm32	$r/m32 * imm32 \rightarrow r32$
69 /r i8	IMUL r16,imm16	$r/m16 * imm16 \rightarrow r16$
69 /r i8	IMUL r32,imm32	$r/m32 * imm32 \rightarrow r32$

Pokud lze součin uložit do paměťového prostoru daného velikostí cílového operandu, tak $(0 \rightarrow CF, 0 \rightarrow OF)$, jinak $(1 \rightarrow CF, 1 \rightarrow OF)$. Hodnoty příznaků SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

```
imul bx,ax, word 5
imul bx,ax,5
imul ecx,ebx,5
imul cx,10 = imul cx,cx,10
imul ecx,10 = imul ecx,ecx,10
```

IMUL src IMUL dest,src IMUL dest,src1,src2

(Signed Multiply)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1.	IMUL reg	8/16/32
	$\mathcal{L}$	

- 2. IMUL mem ... 8/16/32
- 3. IMUL reg-dest,reg-src ... 16/32
- 4. IMUL reg,mem ... 16/32
- 5. IMUL reg,imm8 ... 16/32
- 6. IMUL reg,imm ... 16/32
- 7. IMUL reg-dest,reg-src,imm ... 16/32
- 8. IMUL reg, mem, imm ... 16/32

Pro dva nebo tři operandy platí, že musí mít stejnou velikost (16/32 bitů), výjimkou je přímý operand imm8.

imul bl / mul bl

•		AX	AL
AX	x x x x x x x x 0 0 0 1 0 1 0 0	?	20
BX	x x x x x x x x 0 0 0 0 0 1 0 1	?	5
AX	0 0 0 0 0 0 0 0 1 1 0 0	100	100

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
®	R	R	R	R	Ø

AX|AL

135 -121

imul bl

AX

AX	X	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	1	1	0	1	1	?	27
BX	X	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	1	0	1	?	5

0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 1 1 1

OFSFZFAFPFCF\$\frac{1}{2}\$\$\frac{1}{2}\$\$\frac{1}{2}\$\$\frac{1}{2}\$\$\frac{1}{2}\$\$\frac{1}{2}\$

	1	1 1
mil		h
mu		1)1
		$\mathbf{v}$

	1110	ИI	U1															AX	AL
AX		X	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	1	1	0	1	1	?	27
BX	7	<u>Υ</u>	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	1	0	1	?	5
AX			0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	135	135

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
®	R	R	R	R	Ø

•	1 1 1
1mu	ıl bl
11110	и от

																	AX	AL
AX	X	X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	1	1	0	1	1	?	-5
BX	X	X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	1	0	1	?	5
AX	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	-25	-25

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ŕ	Ŕ	Ŕ	R	Ø

mul bl

	1110	.1	ΟI																AX	AL
AX	X		X	X	X	X	X	X	X	1	1	1	1	1	0	1	1		?	251
BX	X		X	X	X	X	X	X	X	0	0	0	0	0	1	0	1		?	5
AX	0	(	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	1	1	] 1	255	231

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Å	R	R	R	R	Å

IDIV (Signed Divide)

F6 /7 IDIV r/m8 $AX div r/m8 \rightarrow AL$

 $AX \mod r/m8 \rightarrow AH$

F7 /7 IDIV r/m16 DX:AX $div r/m16 \rightarrow AX$

 $DX:AX \mod r/m16 \rightarrow DX$

F7 /7 IDIV r/m32 EDX:EAX $div r/m32 \rightarrow EAX$

EDX:EAX $mod \text{ r/m}32 \rightarrow \text{EDX}$

Pokud podíl nelze uložit do paměťového prostoru daného velikostí cílového operandu generuje se výjimka 0 – chyba dělení. Hodnoty příznaků CF, OF, SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

idiv bl idiv byte [bx]

idiv bx idiv word [bp+5]

idiv edx idiv dword [gamma+bx+si]

IDIV src

(Signed Divide)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. IDIV reg

... 8/16/32

2. IDIV mem

... 8/16/32

DIV		(Unsigned Divide)
F6/6	DIV r/m8	$AX \text{ div } r/m8 \rightarrow AL$
		$AX \mod r/m8 \rightarrow AH$
F7 /6	DIV r/m16	DX:AX div r/m16 $\rightarrow$ AX
		$DX:AX \mod r/m16 \rightarrow DX$
F7 /6	DIV r/m32	EDX:EAX div r/m32 $\rightarrow$ EAX
		EDX:EAX mod r/m32 $\rightarrow$ EDX

Pokud podíl nelze uložit do paměťového prostoru daného velikostí cílového operandu generuje se výjimka 0 – chyba dělení. Hodnoty příznaků CF, OF, SF, ZF, AF a PF nejsou definovány.

Příklady použití:

div bl	div byte [bx]
div bx	div word [bp+5]
div edx	div dword [gamma+bx+si]

DIV src

(Unsigned Divide)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. DIV reg

... 8/16/32

2. DIV mem

... 8/16/32

idiv bl / div bl

1		X/H	L
AX	0 0 0 0 0 1 1 1 0 0 1 0 1	917	-121
BX	x x x x x x x x 0 0 0 0 1 0 1 0	?	10
AX	0 0 0 0 0 1 1 1 0 1 0 1 1 1	7	91

OF	F SF	ZF	AF	PF	CF
Ŕ	R	*	Ŕ	Ŕ	R

idiv bl

AX

_	,																X/J	H	L
AX	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	0	1	0	-24	-6	10
BX	X	X	X	X	X	X	X	X	0	1	1	0	0	1	0	0	]	?	100

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ŕ	R	R	R	R	R

1 1 0 1 0 0 1 0 1 1 1 1 1 0

1.	1 1
A117	hl
$\Omega 1V$	DΙ
~ •	$\sim$ $\sim$

·		X/H	L
AX	1 1 1 1 1 1 1 0 0 0 0 1 0 1 0	65290	10
BX	x x x x x x x x 0 1 1 0 0 1 0 0	?	100
AX	? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?	??	??

Divide overflow

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ŕ	R	R	R	R	R

U celočíselného dělení čísel se znaménkem se podíl a zbytek vyhodnocují takto:

a	b	a div b	a mod b
114	5	22	4
-114	5	-22	-4
114	-5	-22	4
-114	-5	22	-4

INC, DEC

INC dest

(Increment)

FE/0 INC r/m8

 $FF /0 \qquad INC r/m16 \qquad (INC r/m32)$

 $40+r \qquad INC r16 \qquad (INC r32)$

 $dest + 1 \rightarrow dest$

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF (podle výsledku). Nemění příznak CF!

Příklady použití:

inc al inc byte [bx]

inc dx inc word [bp+2]

inc esp inc dword [bx+si]

DEC dest

(Decrement)

FE /1 DEC r/m8

FF /1 DEC r/m16 (DEC r/m32)

48+r DEC r16 (DEC r32)

 $dest - 1 \rightarrow dest$

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF (podle výsledku). Nemění příznak CF!

Příklady použití:

dec al dec byte [bx]

dec dx dec word [bp+2]

dec esp dec dword [bx+si]

INC dest (Increment)

DEC dest (Decrement)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. INC/DEC reg ... 8/16/32

2. INC/DEC mem ... 8/16/32

inc bl

BL | 0 0 0 0 0 0 0 0

dec cl

CL | 0 0 0 0 0 0 0 0

NEG

NEG dest

(Two's Complement Negation)

F6/3 NEG r/m8

F7 /3 NEG r/m16

(NEG r/m32)

if dest = 0 then $0 \rightarrow CF$ else $1 \rightarrow CF$ - $dest \rightarrow dest$

Dále nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF a PF (podle výsledku).

Příklady použití:

neg bl neg byte [bx+si]

neg ax neg word [bp+2]

neg edi neg dword [gamma]

NEG dest

(Two's Complement Negation)

Stručný přehled jednotlivých možností:

1. NEG reg

... 8/16/32

2. NEG mem

... 8/16/32

neg dl

DL | 0 0 0 0 0 0 1

neg bl

BL | 0 0 0 0 0 0 0 1

neg cl

CL 0 0 0 0 0 0 0 0

neg ah

AH 1 0 0 0 0 0 0 0

CMP

*

CMP dest,src

(Compare Two Operands)

```
3C i8
           CMP AL, imm8
3D i8
           CMP AX, imm16
                               (CMP EAX, imm32)
80 /7 i8
           CMP r/m8, imm8
81 /7 i8
           CMP r/m16,imm16
                               (CMP r/m32,imm32)
83 /7 i8
          CMP r/m16,imm8
                               (CMP r/m32,imm8)
                                                    *
          CMP r/m8,r8
38/r
                                (CMP r/m32,r32)
39/r
          CMP r/m16,r16
3A/r
           CMP r8, r/m8
           CMP r16,r/m16
                                (CMP r32, r/m32)
3B/r
```

 $dest - src \rightarrow temp$ $dest - (sign-extend of src) \rightarrow temp$

Nastavuje příznaky OF, SF, ZF, AF, PF a CF (podle výsledku).

Instrukce CMP pracuje podobně jako instrukce SUB. Výsledek operace však neukládá, nastavuje pouze příznaky!!!

Příklady použití:

cmp al,5 cmp bx,12afh cmp bl,cl cmp si,dx cmp ax,[alpha] cmp eax,edx CMP dest,src

(Compare Two Operands)

Stručný přehled jednotlivých možností:

- 1. CMP reg1,reg2
- 2. CMP reg,mem
- 3. CMP mem,reg
- 4. CMP reg,imm
- 5. CMP mem,imm

Oba operandy musí mít stejnou velikost (8, 16, nebo 32 bitů).

cmp al,bl

0 0 1 1 1 0 0 1

0 0 0 0 1 1 0 1 BL

OF

1

+	<u> </u>
57	57

13

SF ZF AF PF CF

cmp bl,cl

1	*	(Q)	Ø	(x)	*
)F	SF	ZF	AF	PF	CF

122	122

-77

179

cmp al,ah

AL 0 0 0 0 1 0 1 0

AH 1 1 1 1 0 1 0

10	10

250 -6

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
Ø	Ø	Ø	Ø	Ø	Å

cmp al,ah

+	<u>+</u>
138	-118
14	14

OF	SF	ZF	AF	PF	CF
1	8	8	1	8	8